

*Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas
Pirmininkė*

25.10.2023

Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto
pirmininkei
Irene Tinagli
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl pranešimo „Konkurencijos politika. 2023 m. metinė ataskaita“
(2023/2077(INI))

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. gegužės 23 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas apsvairstė šį klausimą 2023 m. spalio 25 d. posėdyje. Per šį posėdį¹ komitetas nusprendė paraginti atsakingą Ekonomikos ir pinigų politikos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

Anna Cavazzini

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo: Anna Cavazzini (pirmininkė), Andrus Ansip (pirmininkės pavaduotojas), Maria Grapini (pirmininkės pavaduotoja), Alex Agius Saliba, Pablo Arias Echeverría, Laura Ballarín Cereza, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Geoffroy Didier, Malte Gallée, Claude Gruffat, Svenja Hahn, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Catharina Rinzema, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Dominik Tarczyński, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Stéphanie Yon-Courtin, Eric Minardi (pagal Darbo taisyklių 209 straipsnio 7 dalį).

PASIŪLYMAI

1. primena neatsiejamą konkurencijos politikos ir vidaus rinkos ryšį, kuris aiškiai matyti iš ES konkurencijos politiką reglamentuojančių Sutarties straipsnių (SESV 101 ir 102 straipsnių) teksto; palankiai vertina tai, jog Komisija, atlikdama teisėkūros ir politinį darbą, pripažino, kad konkurencijos politiką reikia integruoti į vidaus rinkos tikslus, kuriais ji grindžiama; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager Komisijos 2022 m. metinę konkurencijos ataskaitą (COM(2023)184) pristato paminėdama bendrosios rinkos 30-ąsias metines;
2. taip pat primena, kad konkurencijos politika iš esmės orientuota į bendrosios rinkos stiprinimą ir įmonių įgalėjimą skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką; primena, kad konkurencijos politika siekiama išlaikyti atviros rinkos ekonomiką, kurioje būtų laisva, sąžininga ir veiksminga konkurencija, skatinanti veiksmingą išteklių paskirstymą, taip siekiant padidinti vartotojų gerovę ne tik užtikrinant prieinamas kainas ir didesnę novatoriškų ir tvaresnių produktų ir paslaugų pasirinkimą, bet ir užtikrinant geresnę kokybišką gamybą, aukštą vartotojų apsaugos lygį;
3. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia veiksmingai spręsti rinkos iškraipymo problemą ir skatinti konkurenciją pašalinant esamas nepagrįstas reguliavimo kliūtis ir mažinant nereikalingą administracinę našta, kad naujiems konkurentams būtų lengviau patekti į rinką; pabrėžia, kad padidėjusi konkurencija produktų rinkoje ir nepagrįstų reguliavimo kliūčių panaikinimas mažina pelno maržas ir kainas;
4. mano, kad konkurencijos taisyklės turėtų derėti su bendrais tvarios ir sąžiningos pertvarkos tikslais, be kita ko, remiant Europos žaliojo kurso ir Paryžiaus klimato susitarimo tikslus;
5. primena, kad priėmus Skaitmeninių rinkų aktą (SRA)¹ ir Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA)² žengti esminiai žingsniai siekiant suderintos, sąžiningos ir konkurencingos bendrosios skaitmeninės rinkos;
6. pakartoja, jog reikia visapusiškai ir laiku įgyvendinti SPA, kad būtų išnaudotas potencialas, kurį atviros rinkos gali suteikti įmonėms ir vartotojams; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti visiškam ir savalaikiam prieigos valdytojų sąveikumo įsipareigojimų pagal 7 straipsnį vykdymui, įskaitant galimybę išplėsti šios nuostatos taikymo sritį, kad ji apimtų socialinių tinklų paslaugas, kaip numatyta SRA peržiūros nuostatoje; tikisi, kad prieigos valdytojų statuso suteikimo procesas bus skaidriai ir sėkmingai užbaigtas remiantis ne tik 3 straipsnio 2 dalyje nurodytais kiekybiniais kriterijais, bet ir 3 straipsnio 8 dalyje nurodytu kokybiniu vertinimu;
7. ragina Komisiją jau dabar numatyti ir pradėti rinkos tyrimą pagal SRA 19 straipsnį, siekiant išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į naujausius technologinius pokyčius, skaitmeniniame sektoriuje esama naujų paslaugų, kurios turėtų būti įtrauktos į SRA 2 straipsnio 2 dalies sąrašą; ragina Komisiją greitai priimti deleguotuosius aktus siekiant išplėsti taikymo sąlygas arba

¹ Reglamentas (ES) 2022/1925.

² Reglamentas (ES) 2022/2065.

patikslinti 5, 6 ir 7 straipsniuose nustatytų pareigų įgyvendinimo sąlygas, kaip nustatyta SRA 12 straipsnyje, atsižvelgiant į išmoktas pamokas ir tai, kas buvo sužinota per seminarus, kurie buvo organizuoti praeitais metais;

8. todėl pripažįsta, kad Komisija iki šiol atliko svarbų darbą suteikdama įgyvendinimui būtinus išteklius; vis dėlto, pabrėžia, jog Komisija turi skubiai skirti kuo daugiau tiek finansinių, tiek žmogiškųjų išteklių, kad būtų užtikrintas sėkmingas SRA įgyvendinimas;

9. palankiai vertina tai, kad neseniai priimtas deleguotasis aktas, kuriame nurodomos labai didelės interneto platformos ir labai didelės paieškos sistemos pagal SPA; pabrėžia, kad tokios platformos ir paieškos sistemos turi nustatyti, analizuoti ir vertinti sisteminę riziką ir įdiegti veiksmingas rizikos mažinimo priemonės; ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti šių reikalavimų vykdymo užtikrinimui ir viso SPA vykdymo užtikrinimui;

10. primygtinai tvirtina, kad Komisija turi išlaikyti pagrindinį požiūrį ir toliau vykdyti aktyvaus konkurencijos taisyklių, susijusių su bendrąja skaitmenine rinka, vykdymo užtikrinimo politiką, kuri yra labai svarbi norint, kad vartotojai jaustų tokių svarbių rinkų privalumus, susijusius su didesniu pasirinkimu, mažesnėmis kainomis ir verslo konkurencingumo didinimu; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina tai, kad per pastaruosius kelerius metus Komisija aktyviai valdė bylas, susijusias su keliais skaitmeninių rinkų dalyviais, nors kartais sprendimų priėmimo procesas siekiant pradėti naujus tyrimus ir užbaigti nebaigtus tyrimus užtrunka per ilgai; ragina toliau taip griežtai ir nešališkai užtikrinti konkurencijos taisyklių vykdymą ir kuo greičiau užbaigti pradėtas vykdymo užtikrinimo procedūras, didžiausią dėmesį skiriant visapusiškam konkurencijos išlaikymui ES skaitmeninėse rinkose;

11. taip pat pabrėžia, kad Komisija turi koordinuoti vykdomą vykdymo užtikrinimą skaitmeninių rinkų atžvilgiu pagal tradicines konkurencijos taisykles, nustatytas Sutartyje, t. y. SESV 101 ir 102 straipsniuose, kuriuose numatytas *ex post* vykdymo užtikrinimas, ir *ex ante* vykdymo užtikrinimą, susijusį su tomis pačiomis rinkomis, nes tai dabar yra galima pagal SRA, ypač tose rinkos srityse, kurios (dar) nepatenka į reglamento taikymo sritį; ragina Komisiją šiuo atveju atidžiai stebėti įvairių vykdymo užtikrinimo būdų teisinį poveikį ir užtikrinti nuoseklų savo požiūrį į politikos rezultatus ir vykdymo užtikrinimo tvirtumą visose srityse;

12. ragina Komisiją griežtinti susijungimų kontrolės taisykles, susijusias su vadinamaisiais „destrukciniais įsigijimais“, taip siekiant užtikrinti vienodas sąlygas MVĮ Europoje ir visoje ekonomikoje; priduria, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas dėl koncentracijos atsiradusios duomenų koncentracijos poveikiui teisei į privatumą ir duomenų apsaugai; primygtinai ragina Komisiją nustatant skaitmenines rinkas ir galios pozicijas tokiose rinkose atsižvelgti į pirmiau minėtus veiksnius ir nepiniginčius veiksnius;

13. pakartoja savo raginimą Komisijai toliau aktyviai stebėti ir šalinti nepagrįstą geografinį blokavimą ir kitus tarpvalstybinės internetinės prekybos apribojimus ir iš esmės laikytis vartotojams palankaus požiūrio, kad jie turėtų didesnę produktų ir paslaugų pasirinkimą visoje ES;

14. palankiai vertina naują požiūrį naujausiose antimonopolinėse bylose, kuriose Komisija pirmą kartą tam tikromis sąlygomis numato galimybę taikyti struktūrines taisomąsias priemones, kad būtų sustabdytas antikonkurencinis elgesys, ypač tais atvejais, kai ta pati įmonė bėgant metams laikosi tokios pačios antikonkurencinės praktikos kituose rinkos segmentuose;

ragina Komisiją šiuo atžvilgiu toliau laikytis šios krypties siekiant veiksmingai *ex post* užtikrinti antimonopolines sąlygas;

15. pakartoja savo raginimą Komisijai spręsti teritorinių tiekimo suvaržymų antikonkurencinio poveikio klausimą siekiant užtikrinti visapusiškai veikiančią bendrąją rinką ir perteikti jos galimą naudą vartotojams; pakartoja, kad šie suvaržymų tipai gali būti įvairių formų, pvz., atsisakymas tiekti tam tikrus produktus ar teikti tam tikras paslaugas, grasinimai nutraukti tiekimą konkrečiam platintojui, parduotinių kiekių apribojimas, nepagrįstas produktų asortimento ir kainų diferencijavimas valstybėse narėse arba ribotos kalbos pasirinkimo galimybės ant produktų pakuočių; primena, kad produktų diferencijavimas ir kainų diskriminacija savaime nėra teritorinio tiekimo suvaržymai ir, jei jie atitinka taikytiną Sąjungos teisę, gali būti grindžiami pagrįsta ir pateisinama praktika ar verslo sprendimais;

16. primena, kad pasauliniu mastu reikia veiksmingai kasmet ir nuolat skirti pakankamą viešąjį finansavimą ir užtikrinti galimybę gauti įperkamą privatųjį finansavimą, taip siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti Bendrosios rinkos programos³ tikslai, įskaitant jos konkurencijos politikos komponentą, t. y. gerinti vidaus rinkos veikimą ir apsaugoti piliečius, vartotojus ir įmones, ypač MVI, taip pat suteikti jiems galių;

17. pažymi, jog 2022 m. kovo mėn. Komisija priėmė laikinąją sistemą krizės sąlygomis, kuri dabar pratęsta iki 2023 m. pabaigos, kad sumažintų neigiamą Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą socialinį ir ekonominį poveikį ES; ragina Komisiją atidžiai stebėti bet kokius pokyčius šioje srityje ir įvertinti, ar dar reikia laikinai keisti valstybės pagalbos taisykles, kartu užtikrinant, kad šiomis laikinomis priemonėmis nebūtų nuolat iškraipoma vidaus rinka;

18. pažymi, jog norint sutelkti tokio masto investicijas, kad būtų pasiekti 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslai, tam tikrais tinkamais atvejais reikės teikti valstybės pagalbą, kaip pripažino Komisija; todėl ragina Komisiją suderinti valstybės pagalbos taisykles su ES pastangomis mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, ypač energetikos pertvarkos srityje; apgailestauja, kad paprastai prie valstybės pagalbos patvirtinimo nepridedama jokių žaliųjų sąlygų; ragina suderinti valstybės pagalbos taisykles su bendrais tvarios ir sąžiningos pertvarkos tikslais;

19. pabrėžia, kad konkurencijos taisyklėmis visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (VESP) srityje turėtų būti apsaugotos piliečių galimybės naudotis pagrindinėmis viešosiomis paslaugomis; primena, kad būtina tiksliau orientuoti valstybės pagalbą, skirtą VESP, įskaitant energetikos, transporto, telekomunikacijų, sveikatos ir būsto sritis;

³ Reglamentas (ES) 2021/690.